



JUDECĂTORIA EDINEȚ  
CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII



Republica Moldova, MD-4601, mun. Edineț, str. Ștefan  
Vodă,1

email: [jed@justice.md](mailto:jed@justice.md), Tel.: /+373 246/ 21848  
<https://jed.instante.justice.md/>

Nr. „15294”  
din „08” 08 2025

Curtea Constituțională ✓  
mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu 28

Judecătoria Edineț, Sediul Central, Vă expediază conform competenței spre examinare sesizarea privind excepția de neconstituționalitate al art. 28 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, enunțul *”În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare”*, și copia încheieri din 10.07.2025, pentru a fi examinată.

Anexă: -încheierea din 10.07.2025 pe 03 file;

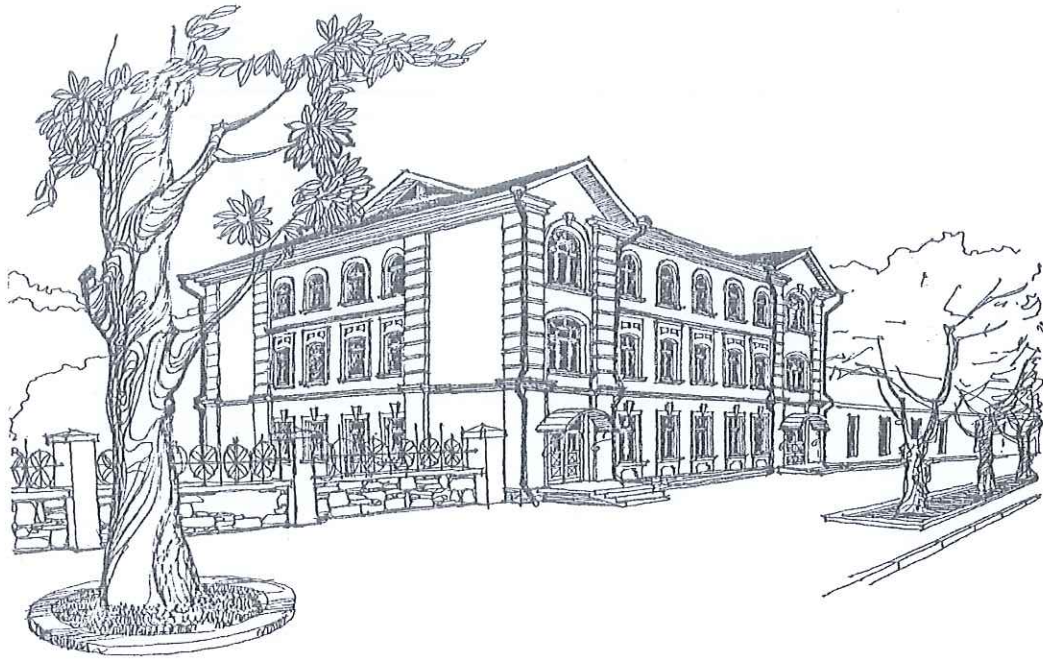
-Cererea privind excepția de neconstituționalitate pe 12 file.

Judecător

Natalia Bobu

ex. Cristina Albu





## SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

a textului de lege „În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un cuantum egal sau mai mare” din art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149/2012

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

10 iulie 2025

## A. AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

### A.2. Persoană juridică

1. **Denumire și sediu:** S.A. „MINA DIN CUPCINI”, r-ul Edineț, or. Cupcini
2. **Numărul și data înregistrării:** 1003604000211 din 07.08.1995
3. **Numele administratorului:** Popeac Denis
4. **Reprezentant:** Avocat Victor Mocanu

## B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței

La 08 mai 2024 creditorul Serviciul Fiscal de Stat s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul S.A. „Mina din Cupcini”, din motivul incapacității acestuia de a-și onora obligațiile de achitare a datoriei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 10 mai 2023, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat privind intentarea procesului de insolvabilitate față de S.A. „Mina din Cupcini”, cod fiscal 1003604000211, cu sediul raionul Edineț, orașul Cupcini, iar în calitate de administrator provizoriu pe perioada de observație a debitorului S.A. „Mina din Cupcini” a fost desemnat administratorul autorizat Alexandru Verdeș.

La 29 mai 2024 debitorul S.A. „Mina din Cupcini” a depus referință prealabilă la cererea introductivă înaintată de creditorul Serviciul Fiscal de Stat. A invocat din care motive temeinice au apărut sumele elucidate în cererea introductivă, și respectiv măsurile deja întreprinse pentru repornirea funcționalității întreprinderii și mărirea volumului de producere pentru a fi onorate obligațiunile patrimoniale față de angajați, bugetul de stat și furnizori.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 01 noiembrie 2024, a fost admisă cererea reprezentantului debitorului S.A. „Mina din Cupcini” avocatului Victor Mocanu, și respectiv s-a suspendat curgerea dobânzilor, a majorărilor sau a penalităților de orice fel, sau a oricăror alte cheltuieli aferente creanțelor născute anterior perioadei de observație față de S.A. „Mina din Cupcini”.

## C. OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta solicit, verificarea corespunderii constituționalității textului de lege *„În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un cuantum egal sau mai mare”* de la art. 28 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, dat fiind faptul că este contrar art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și prevederilor art. art. 16, 20, 23, 26, 46 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

## D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

*Prevederile relevante ale Constituției:*

### **Articolul 16. Egalitatea**

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

### **Articolul 20. Accesul liber la justiție**

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

### **Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle**

- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

### **Articolul 26. Dreptul la apărare**

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

### **Articolul 46. Dreptul la proprietate privată**

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
- (3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.
- (4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.
- (5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.
- (6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

### **Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți**

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

*Prevederi relevante ale Legii insolvenței:*

#### **Articolul 28. Referința la cererea introductivă**

(2) În cel mult 10 zile de la primirea copiei de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolvență o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolvență. **În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare.** Dacă obiectează față de starea de insolvență și dacă obiecțiile sunt recunoscute ulterior de instanța de insolvență ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite procedură de restructurare.

#### **E. Argumentarea pretensei încălcări a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție**

În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte la proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

Obiectul sesizării îl constituie controlul de constituționalitate a textului de lege de la art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței, cu referire la omisiunea legiuitorului de a reglementa clar și alte posibilități sau mijloace posibile, în situația în care debitorul prin prezentarea probelor ar putea răsturna prezumția incapacității de plată, limitând astfel debitorul prin prezentarea probelor în acest sens, exhaustiv doar în 3 (trei) cazuri posibile, și anume: 1) a executat obligațiile pecuniare; 2) există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive; 3) obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare.

Textul de lege contestat nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate prin prisma argumentelor invocate în prezenta sesizare.

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (a se vedea: HCC nr. 17 din 19 mai 2016, § 71; DCC nr. 28 din 12 martie 2020, § 24; DCC nr. 123 din 22 octombrie 2020, § 26; DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, § 23).

Scopul general al Legii insolvenței constă în satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit (articolul 1 alin. (1) din Lege). Acest scop general ține de asigurarea stabilității și a disciplinei financiare în economia de piață (a se vedea: *mutatis mutandis*, *Lekić v. Slovenia* [MC], 11 decembrie 2018, § 106). În situații în care există o deteriorare a economiei de piață din cauza unui număr mare de societăți comerciale inactive și insolvente poate fi nevoie ca statul să acționeze astfel încât să evite prejudicierea ireparabilă a economiei și să consolideze securitatea juridică și încrederea participanților la procesul economic. Asigurarea stabilității și a disciplinei financiare în economia de piață contribuie la bunăstarea economică a țării, care reprezintă un scop legitim, permis de articolul 54 alin. (2) din Constituție (HCC nr. 16 din 9 iunie 2020, § 61).

Prin insolvență se înțelege „acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești” disponibile pentru plata datoriilor certe, lichide și exigibile”. Din definiția legală se poate deduce că cele două caracteristici esențiale ale insolvenței sunt reprezentate de insuficiența fondurilor bănești disponibile în patrimoniul debitorului și neplata datoriilor scadente, certe și lichide, cauzată de lipsa lichidităților.

Din prevederile art. 9 Legea insolvenței rezultă, că procesul de insolvență se întinde doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolvență (denumită în continuare cerere introductivă).

Din prevederile art. 20 alin. (2) lit. c) din Legea insolvenței rezultă, că la cererea introductivă a creditorului se anexează dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor. Totodată, art. 19 alin. (1) din Legea insolvenței condiționează dreptul creditorului de a depune cerere introductivă față de creditor doar după notificarea prealabilă a debitorului.

Pe de altă parte, art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței stabilește că în cel mult 10 zile de la primirea copieii de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolvență o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolvență. În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare.

Analizând textul de lege de la art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței, se poate observa o omisiune legislativă semnificativă. Norma din Legea insolvenței exclude explicit din conținutul său diverse posibilități prin care iar oferă dreptul debitorului de a răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor. Astfel, norma respectivă nu abordează în mod expres și alte posibilități, decât cele prevăzute expres, debitorul fiind limitat doar la trei posibilități.

O astfel de omisiune în Legea insolvenței poate crea lacune juridice și poate permite interpretări care să favorizeze anumite părți în detrimentul altora, afectând echitatea procesului de constatare a insolvenței. Astfel, pentru a asigura o aplicare justă și completă a normelor legale în materia insolvenței, este esențial ca legiuitorul să includă în textul art. 28 alin. (2) și alte posibilități sau mijloace posibile decât cele prevăzute expres, care iar permite debitorului prin prezentarea probelor de a răsturna prezumția incapacității de plată.

Această ajustare legislativă ar asigura o interpretare coerentă și unitară a relațiilor economice și financiare în contextul procedurilor de insolvență. De asemenea, ar preveni potențialele abuzuri și ar proteja drepturile tuturor actorilor implicați, contribuind astfel la stabilitatea și transparența mediului economic și juridic.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, în virtutea principiului certitudinii juridice, statul trebuie să respecte și să aplice într-o manieră previzibilă și coerentă legile pe care le-a adoptat, iar dispozițiile legale trebuie să fie accesibile publicului destinat și redactate cu suficientă claritate (*Broniowski v. Polonia*, 22 iunie 2004, § 184).

Exigențele preeminenței dreptului presupun, *inter alia*, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41). În acest sens, articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, previzibile și care oferă garanții împotriva abuzurilor.

Condiția previzibilității este îndeplinită atunci când îi permite persoanei - în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată - să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (*Gestur Jónsson și Ragnar Halldór Hall v. Islanda*, 30 octombrie 2018, § 88, *Berardi și Mularoni v. San Marino*, 10 ianuarie 2019, § 40).

De asemenea, legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66). **O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității** (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61). La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, *i.e.* accesibilitatea și previzibilitatea (HCC nr. 6 din 19 martie 2019, § 39).

În aceste circumstanțe, legiuitorul a omis să stabilească mai multe posibilități care iar oferă debitorului dreptul de a răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor, cum ar fi de altfel, inclusiv și prin intermediul persoanelor terțe (investitori sau parteneri de afaceri). De asemenea, legiuitorul a omis să reglementeze și alte posibilități, decât cele prevăzute expres, debitorul fiind limitat doar la trei posibilități.

Aceste omisiuni legislative sunt contrare Constituției. Or, normele juridice care reglementează posibilitățile debitorului de a răsturna prin probe prezumția incapacității de plată, trebuie să respecte exigențele stabilității, previzibilității și clarității, iar lipsa reglementării multiplelor posibilități care iar da dreptul debitorului să răstoarne prezumția incapacității de plată sau limitarea ultimului exhaustiv la trei posibilități, ar genera o stare de incertitudine juridică. Mai ales, este crucial de clarificat aceste omisiuni când vine vorba despre o referință care urmează a fi depusă de debitor la cererea introductivă. Este de subliniat că tocmai omisiunea și imprecizia legislativă sunt cele care generează încălcarea dreptului fundamental.

Omisiunea legiuitorului de a „redacta” norme clare și previzibile determină încălcarea dreptului fundamental la proprietate, intruziune care nu este justificată de un scop legitim. Or, drept urmare a declanșării procedurii de insolvență a debitorului, bunurile debitorului sunt valorificate pentru stingerea colectivă a creanțelor creditorilor.

Articolul 1 din Protocolul nr. 1 cuprinde trei reguli: prima regulă, prevăzută în prima teză a primului paragraf, este de natură generală și enunță principiul exercitării nestingherite a dreptului de proprietate; a doua regulă, conținută în a doua propoziție a primului paragraf, se referă la privarea de proprietate și o supune anumitor condiții; a treia regulă, prevăzută în al doilea paragraf, recunoaște că statele au dreptul, printre altele, de a controla utilizarea proprietății în conformitate cu interesul general. A doua și a treia dintre reguli, care privesc cazuri de ingerință în dreptul la respectarea bunurilor, trebuie să fie citite în lumina principiului general prevăzut în prima regulă (*Ališić și alții v. Bosnia și Herțegovina, Croația, Serbia, Slovenia și fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei* [MC], 16 iulie 2014, § 98).

Scopul principal al articolului 1 din Protocolul nr. 1 este de a proteja persoanele împotriva ingerințelor nejustificate din partea statului în respectarea bunurilor lor. Respectarea dreptului de proprietate poate atrage după sine obligații pozitive inerente asigurării exercitării sale efective. Obligațiile pozitive îi pot impune statului să ia măsurile necesare pentru a proteja dreptul de proprietate.

Cu toate acestea, limitele dintre îndatoririle pozitive și negative ale statului în privința asigurării respectării dreptului de proprietate nu pot face obiectul unei definiții precise. Principiile aplicabile sunt totuși similare. Indiferent dacă cazul este analizat din punctul de vedere al unei obligații pozitive a statului sau în termenii unei ingerințe a unei autorități publice care trebuie să fie justificată, criteriile care trebuie aplicate nu diferă în esență. În ambele contexte trebuie avut în vedere echilibrul corect între interesele concurente ale persoanei și ale comunității ca întreg. Curtea Europeană a reținut, de asemenea, că obiectivele menționate în această dispoziție pot avea o relevanță în aprecierea afectării echilibrului dintre cerințele interesului public în discuție, precum și dreptul fundamental al reclamantului la respectarea dreptului de proprietate. În ambele contexte, statul se bucură de o marjă de apreciere la stabilirea măsurilor care trebuie luate pentru a asigura conformitatea cu Convenția.

Prin urmare, obligația pozitivă a statului este de a adopta măsuri care să asigure respectarea efectivă a dreptului de proprietate.

Una dintre condițiile obligatorii pe care trebuie să le respecte ingerințele în articolul 46 este ca acestea să urmărească cel puțin un scop legitim prevăzut de articolul 54 alin. (2) din Constituție.

Analizând prevederile contestate, observăm că legiuitorul a omis să reglementeze diverse posibilități sau mijloace posibile, care iar da dreptul debitorului să răstoarne prin probe prezumția incapacității de plată, limitând astfel debitorul doar la trei posibilități.

Nu constată existența vreunui scop legitim pentru a justifica omisiunea reglementării mai multor posibilități pentru debitor, care prin probe ar putea să răstoarne prezumția incapacității de plată, la depunerea referinței la cererea introductivă. Așadar, în lipsa unui scop legitim al omisiunii de reglementare, se constată o intruziune inadmisibilă în dreptul de proprietate al debitorului, intruziune care nu îndeplinește condiția impusă de articolul 54 alin. (2) din Constituție.

Rezumând cele enunțate supra, conchidem că prevederile articolului 28 alin. (2) din Legea insolvențabilității contravin articolului 46 coroborat cu articolele 20, 23 și 54 din Constituție în partea în care nu reglementează inclusiv și alte posibilități, decât trei posibilități reglementate, prin care debitorul ar putea să răstoarne prin probe prezumția incapacității de plată, la depunerea referinței la cererea introductivă, inclusiv și efectele juridice ale acestora.

**F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)**

Nu sunt.

**G. Declarația și semnătura autorului sesizării**

*Declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții în prezenta sesizare sunt veridice.*

**Avocat Victor MOCANU**  
**în interesele S.A. „MINA DIN CUPCINI”**

## ÎNCHEIERE

10 iulie 2025

mun. Edineț

Judecătoria Edineț, sediul Central

În componența:

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Natalia Bobu

Cristina Albu

examinând în ședința de judecată publică cererea avocatului Mocanu Victor, reprezentantul debitorului SA "Mina din Cupcini", cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, depusă în cadrul examinării cererii introductive în privința debitorului SA "Mina din Cupcini"

### **a constatat:**

La 08 mai 2024 creditorul Serviciul Fiscal de Stat s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolvență față de debitorul SA „Mina din Cupcini”, din motivul incapacității acestuia de ași onora obligațiile de achitare a datoriei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 10 mai 2024 s-a dispus admiterea spre examinare a cererii introductive depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat privind intentarea procesului de insolvență față de SA „Mina din Cupcini”.

În ședința de judecată din 10 iulie 2025 avocatul Mocanu Victor, reprezentantul debitorului SA "Mina din Cupcini", a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat în temeiul art. 12<sup>1</sup> CPC al RM, sesizarea în prezenta cauză civilă a Curții Constituționale al Republicii Moldova, prin ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, enunțul *"În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare"*.

În ședința de judecată reprezentantul creditorului Serviciul Fiscal de Stat, Clifos Elena, a solicitat respingerea cererii avocatului Mocanu Victor, reprezentantul debitorului SA "Mina din Cupcini", cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, depusă în cadrul examinării cererii introductive în privința debitorului SA "Mina din Cupcini".

*Audiind opinia participanților la proces, studiind cererea înaintată de reprezentantul debitorului SA "Mina din Cupcini", în raport cu cererile introductive depuse și înscrisurile anexate la aceasta, în coroborare cu normele juridice în vigoare, aplicabile speței, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea reprezentantului debitorului SA "Mina din Cupcini" privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele considerente.*

În conformitate cu art. 12<sup>1</sup> alin. (1) Cod de Procedură Civilă „În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.”

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, „La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate”. Alin. (3) – „Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile”. Alin. (4) „Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei”. Alin. (5) – „Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii”.

Examinînd cererea reprezentantului debitorului SA ”Mina din Cupcini”, în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de judecată reține că, ridicarea excepției de neconstituționalitate vizează art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, enunțul ”În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată pînă la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un cuantum egal sau mai mare”, iar reprezentantul debitorului SA ”Mina din Cupcini” solicită ca Curtea Constituțională să constate constituționalitatea acestei norme.

În acest context, instanța menționează că, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a legilor ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate ridicat spre examinare, cu certitudine, intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, se reține că, excepția de neconstituționalitate, în speță, este ridicată de reprezentantul uneia din părțile participante la proces, iar prevederile contestate, urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecătii.

Prin urmare, reieșind din cele constatate supra, instanța de judecată conchide cert că, toate cerințele impuse de lege la art. 12<sup>1</sup> alin. (2) al Codului de Procedură Civilă, sunt întrunite cumulativ, ceea ce permite admiterea cererii înaintate de reprezentantul

debitorului SA "Mina din Cupcini", privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în speța dată și sesizarea Curții Constituționale.

În conformitate cu art. art. 12<sup>1</sup>, 269-270, Cd de Procedură Civilă, instanța de judecată,

**Dispune:**

Se admite cererea avocatului Mocanu Victor, reprezentantul debitorului SA "Mina din Cupcini", de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, enunțul "*În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare*".

Se remite Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate al art. 28 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, enunțul "*În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare*", și copia prezentei încheieri, pentru a fi examinată conform competenței.

Se amână pledoariile pe marginea cauzei civile date, până la pronunțarea Curții Constituționale.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele ședinței,  
judecător**

**Natalia Bobu**